

РЕШЕНИЕ

№ 35

гр. София, 04.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав,
в публично заседание на 06.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наташа Николова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **3984** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 - 178 АПК, във връзка с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).
Образувано е по жалба на И. Б. Т. срещу Решение №2153-21-168/01.04.2022 г. на Директора на ТП на НОИ – С.- град. Със същото решение е оставена без разглеждане, като недопустима, жалбата на Т. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 21.01.2022 г. на длъжностно лице по ПО, в частта с която се претендира отпускане на пенсия за инвалидност поради трудова злополука. Както и е оставена без уважение жалбата на същата срещу Разпореждане № [ЕГН] от 21.01.2022 г. на длъжностно лице по ПО в останалата и част, като неоснователна. Релевира се общо, че решението е неправилно, незаконосъобразно и необосновано, като конкретно доводи се излагат само по отношение на т. 2 от същото решение, а именно, в частта, с която е оставена без уважение жалбата на И. Т. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 21.01.2022 г. на длъжностно лице по ПО, като неоснователна.

В съдебно заседание по делото жалбоподателят лично поддържа жалбата си, представя доказателства и изрично заявява, че всичко е обжалвала пред органа. По делото в срока са постъпили и писмени бележки по същество, където отново са изложени доводи по т. 2 от процесното Решение №2153-21-168/01.04.2022 г. на Директора на ТП на НОИ – С.- град, което се обжалва само в тази част.

Ответникът – Директорът на ТП на НОИ С.-град, се представлява по делото от

упълномощен процесуален представител– юрк. М., която оспорва жалбата като неоснователна, по съображения изложени в мотивите на оспореното решение.Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно призована, не изпраща представител, не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заявление № 2112-21-794 от 09.03.2021 г. И. Б. Т. е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за инвалидност. Към заявлението са представени необходимите документи по чл. 3 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/ за преценка на претендираното право, между които: ЕР № 1495 от 21.05.2020 г., с което ТЕЛК е определила 50 % т.н.р. поради общо заболяване, с дата на инвалидизиране 12.11.2017 г. и със срок на инвалидността до 01.05.2023 г.; ЕР № 2669 от 06.10.2020 г. на НЕЛК, с което експертното решение на ТЕЛК от 21.05.2020 г. е отменено и е върнато за ново освидетелстване и ЕР № 0822 от 16.12.2020 г. на ТЕЛК, с което на освидетелстваното лице са определени 100 % т.н.р., от които 60 % т.н.р. поради общо заболяване с дата на инвалидизиране 12.11.2017 г. и 30 % т.н.р. поради трудова злополука с дата на инвалидизиране 03.01.2017 г.. като срок на инвалидността е определен една година- до 01.12.2021 г.

С Разпореждане № [ЕГН] от 27.07.2021 г. на длъжностното лице по ПО, на основание чл. 74, ал. 1 от КСО във връзка с §22ц, ал. 1 от ПЗР на КСО, на И. Б. Т. пожизнено е отпусната лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване, считано от 09.03.2021 г.

С последващо Разпореждане № [ЕГН]/59 от 06.08.2021 г. на длъжностното лице по ПО, на основание чл. 78 от КСО е постановен отказ от отпускане на лична пенсия за инвалидност поради трудова злополука, тъй като определеният процент трайно намалена работоспособност е по-нисък от изискуемите 50 %.

Разпореждане № [ЕГН]/59 от 06.08.2021 г. на длъжностното лице по ПО е било оспорено по административен ред пред горестоящия административен орган-директорът на ТП на НОИ- С. град. С Решение № 2153-21-298/08.12.2021 г. на директора на ТП на НОИ- С. град, е оставена без уважение жалбата на Т. срещу Разпореждане № [ЕГН]/59 от 06.08.2021 г. на длъжностно лице по ПО, като неоснователна.Решението е оспорено пред АССГ, като с Решение №2232 от 04.04.2022год. по адм. дело № 192/2022год. по описа на АССГ,съдът е отхвърлил жалбата на И. Б. Т. срещу Решение №2153-21-298/08.12.2021 г., с което е оставена без уважение жалба на Т. срещу Разпореждане № [ЕГН]/59 от 06.08.2021 г. на длъжностно лице по ПО.Същото решение не е влязло в сила и към настоящия момент, тъй като в срока е било обжалвано пред ВАС.В тази връзка и АО се е произнесъл, че претенцията за отпускане на пенсията, като такава за инвалидност поради трудова злополука се явява недопустима за разглеждане пред него, тъй като спорът е отнесен

за разглеждане пред съда.

С решението, в оспорената пред настоящата инстанция част е прието, че претенцията на жалбоподателката, че началната дата на личната пенсия за инвалидност поради общо заболяване е неправилно определена, е неоснователна. АО е приел, че датата на отпускане на пенсията е определена при спазване на законовите разпоредби.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 118, ал. 1 от КСО, от лице с право и интерес от обжалване, поради което е процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби при издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона. Съгласно чл. 98, ал. 1, т. 1 от КСО пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на Националния осигурителен институт, или други длъжностни лица, определени от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт. Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „а“ от КСО пред ръководителя на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт се подават жалби срещу разпореждания за отказ или за неправилно определяне или изменение и спиране на пенсиите, добавките и компенсациите към тях. Съгласно ал. 3 на посочената разпоредба ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. С решението ръководителят на териториалното поделение на Националния осигурителен институт решава въпроса по същество или отменя разпореждането и връща преписката за ново разглеждане от компетентния административен орган, когато не са изяснени всички обстоятелства, отнасящи се до издаване на разпореждането. В настоящия случай по жалба срещу разпореждане, издадено от орган по осигуряването при ТП на НОИ С.-град, териториално компетентен да се произнесе е директорът на ТП на НОИ С.- град. В случая оспореният акт е издаден именно от директора на ТП на НОИ С.- град, поради което обжалваният в настоящото производство акт е издаден от материално и териториално компетентен орган. Разпореждането на длъжностното лице по ПО също издадено от компетентен орган, с оглед приетата по делото Заповед №1015-21-67/01.03.2021 г. В този смисъл съдът приема, че не са налице основания за прогласяване нищожността на обжалвания акт. Оспореният административен акт е издаден в предвидената от закона писмена форма – чл. 117, ал. 3 КСО. Същият е мотивиран, като са изложени фактическите и правни основания за издаването му. В административното производство по издаването му не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да обосновават отмяната на акта на самостоятелно основание.

Правната уредба, регламентираща определянето на началната дата на отпускане на пенсиите е в чл. 94 от КСО. По силата на ал. 1 на посочената норма, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2-месечен срок от тази дата. Ако документите са подадени след изтичане на 2-месечния срок от придобиване на правото, пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на подаването им.

Цитираният текст на чл. 94, ал. 1 от КСО, съдържащ общото правило за началната дата на пенсиите, предвижда две хипотези за определянето ѝ:

Първата хипотеза предполага спазване на двумесечния срок, считано от датата на придобиване на правото на пенсия, в който срок лицето следва да подаде заявление и да представи с него изискуемите документи за преценката на претендираното право.

Втората хипотеза включва случаите, когато двумесечният срок от датата на пораждаване на правото на пенсия е пропуснат, независимо от причините, които са правноирелевантни, и заявлението с необходимите документи е подадено след изтичане на този определен в чл.94, ал. 1 от КСО срок. В този случай пенсията се отпуска от датата на подаване на документите пред компетентните пенсионни органи в ТП на НОИ.

Според чл. 94, ал. 3 от КСО извън случаите по ал. 1 пенсия за инвалидност и/ или добавка за чужда помощ се отпуска от датата на подаване от лицето на заявление декларация до ТЕЛК, но не по-рано от датата на инвалидизиране, съответно - от датата на определяне на потребността от чужда помощ, ако необходимите документи за пенсиониране са подадени в териториалното поделение на Националния осигурителен институт в едномесечен срок от изтичане на срока за обжалване на експертното решение на ТЕЛК или на НЕЛК по отношение на правоимащото лице.

Материалноправните разпоредби на чл. 94 от КСО са императивни и административният пенсионен орган, работещ в условията на обвързана компетентност, е длъжен да се съобрази с тях, като ги приложи в тяхната точност, без да има възможност за самостоятелна преценка и отклоняване от съдържанието им.

Цитираните норми императивно регламентируют следните възможни дати за отпускане на пенсия за ИОЗ:

- датата на придобиване на правото;
- датата на подаване на заявлението за пенсиониране;
- датата на заявлението до ТЕЛК.

С оглед на първата и втората хипотези правно релевантна се явява датата на придобиване на правото. По силата на чл. 71 от КСО лицата имат право на пенсия за инвалидност, когато са изгубили напълно или частично работоспособността си завинаги или за продължително време. Съгласно чл. 72 от КСО пенсия за инвалидност се определя на лица с 50 и над 50 на сто трайно намалена работоспособност - ТНР/

вид и степен на увреждане.

Цитираните норми дефинират като абсолютна задължителна изискуема предпоставка за правото на инвалидна пенсия определен от органите на медицинската експертиза процент ТНР - 50 и над 50 на сто.

В настоящия случай, видно от ЕР № 0822/ 16.12.2020 г. на ТЕЛК жалбоподателката е получила същото на 13.01.2021г. Срокът за обжалването му е регламентиран в чл. 112, ал. 1, т. 3 от Закона за здравето, според който обжалванията и възраженията на заинтересованите лица и органи се правят срещу решенията на ТЕЛК в 14 дневен срок от получаването им пред НЕЛК. Предвид последното срокът за обжалване на ЕР № 0822/ 16.12.2020 г. на ТЕЛК по отношение на жалбоподателката е изтекъл на 27.01.2021год. Относима към приетите за установени по делото факти е хипотезата на чл. 94, ал. 1, изр. 1 от КСО, свързана със спазването на двумесечния срок, считано от датата на придобиване на правото на пенсия, в който срок лицето следва да подаде заявление и да представи към него изискуемите документи за преценка на правото. Двумесечният срок следва да се брой от влизане в сила на решението на компетентния орган, извършващ медицинската експертиза на работоспособността. От тази дата е възникнала обективно възможност да се иска изплащане на пенсия – в случая от 27.01.2021год., като следва да се разграничи придобиването на субективното право на пенсия за инвалидност от неговото надлежно упражняване. Според чл. 73, ал. 1 КСО правото на пенсия се поражда от датата на инвалидизирането, а на основание чл. 94, ал. 1 КСО в относимата редакция пенсиите и добавките към тях се отпускат от датата на придобиване на правото, ако заявлението с необходимите документи е подадено в 2 месечен срок от тази дата. Затова двумесечният срок в конкретната хипотеза следва да се брой, считано от датата на влизане в сила на ЕР на ТЕЛК (така и Р. № 4738/17.052022год. на ВАС по адм. дело № 473/2022год. по описа на ВАС). При това положение, настоящата инстанция намира, че следва да се вземе датата на влизане в сила на решението на ТЕЛК, а именно 27.01.2021г.

По изложените съображения, Административен съд София град, III отделение, 36-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на И. Б. Т. Решение №2153-21-168/01.04.2022 г. на Директора на ТП на НОИ – С.- град, в частта по 2., с която е оставена без уважение жалбата на същата срещу Разпореждане № [ЕГН] от 21.01.2022 г. на длъжностно лице по ПО в останалата и част, като неоснователна.

ВРЪЩА преписката на Директора на ТП на НОИ – С.- град, за ново произнасяне в тази част, съобразно даденото в настоящото решение тълкуване на относимите правни норми.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Република България, в четиринадесетдневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: